

**Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та
соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського**

СИЛАБУС
навчального курсу

ІСТОРІЯ РЕЛІГІЇ

Спеціальність – 033 філософія

Освітній ступінь – бакалавр

Форма навчання – денна

Форма підсумкового контролю – залік

Викладач – док. філос. н., проф. Чорний О.О.

Телефон – 0935773855

E-mail: o.chornyi75@gmail.com

Години консультацій – понеділок о 13.00 – 14.20, ауд. 210.

2021-2022

Освітньо-кваліфікаційна програма	
Кількість кредитів	4
Рік навчання	1
Семестр	1
Компонент освітньої програми	Обов'язковий компонент (ОК)
Мова викладання	Українська
Формат курсу	Денна
Опис дисципліни	
Загальна кількість годин	120
Обсяг курсу	Денна форма: 34 годин аудиторних (з них: 16 годин лекцій; 18 годин практичних занять), 86 години самостійної роботи.
Мета курсу	Метою викладання навчальної дисципліни є: розкрити сутність релігії, специфіку давніх форм релігійних вірувань, ознайомити студентів бакалаврів з основними концепціями і теоріями зародження та еволюції релігії, з історичними етапами виникнення та розвитку світових та національних релігій, сформуванати цілісне уявлення про роль релігії та релігійного світогляду в історії світової культури та місце релігії в житті сучасного суспільства, осмислити сучасну релігійну ситуацію в світі і в Україні та сформуванати толерантне ставлення студента до релігійного багатоманіття.
Електронний ресурс	Zoom. DISCORD.
Формування програмних компетентностей	Загальні компетентності: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді. ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).

	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК1.Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури. СК2.Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення. СК5.Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення. СК6.Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано. СК7.Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки. СК9.Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи. СК10.Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики. СК11.Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання. СК13.Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії. СК14.Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності. СК15. Знання категорій, інструментарію філософського дослідження феномену культури, специфіку різноманітних форм існування культури як історико-філософського процесу, знання щодо культурного буття людини, головних напрямів соціально-філософської думки, філософських теорій суспільного розвитку.
Програмні результати навчання	ПР1. Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури. ПР2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію. ПР5. Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. ПР15. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності. ПР16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності. ПР19. Використовувати у професійній діяльності розуміння основ людського мислення, застосовувати методи класичної і некласичної логіки, будувати систему доведень і спростувань. ПР20. Використовувати принципи цілісного

	світосприйняття, вміння об'єднувати і знаходити компроміси між різними точками зору і принципами мультикультурного розуміння буття людини та її самовираженням. ПР21. Вміти ефективно проводити філософсько-освітню роботу з представниками різних релігій на основі толерантності і повазі до віруючих.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
о		л	с	лаб	нд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Релігії Сходу.						
Тема 1. Предмет історії релігії.	14	2	2			10
Тема 2. Національні релігії Далекого Сходу.	16	2	2			12
Тема 3. Релігії Сходу (індуїзм, іудаїзм).	16	2	2			12
Тема 4. Буддизм.	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 1	60	8	8			44
Модуль 2. Світові релігії Сходу та Заходу.						
Тема 5. Зародження і розвиток християнства.	14	2	2			10
Тема 6. Православ'я, католицизм, протестантизм.	16	2	4			10
Тема 7. Іслам як світова релігія.	16	2	2			12
Тема 8. Свобода совісті в релігійному житті суспільства.	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 2	60	8	10			42
Разом	120	16	18			86

7			
2	4	4	
1			
2	8	4	
0			

Літературні джерела	Основна література 1. Академічне релігієзнавство. Підручник. За науковою редакцією професора А. Колодного. — К. Світзнань, 2000. 2. Аринин Е. И. Философия религии. Принципы сущностного анализа / Евгений Игоревич Аринин. — Архангельск: Издательство Поморского государственного университета имени М. В. Ломоносова, 1998. — 295 с.

3. Гегель Г.В.Ф. Философия религии. В 2-х т.: Т. 1-2. – М.: Мысль, 1976-1977
4. Дейвіс Б. Вступ до філософії релігії/ БрайєнДейвіс/ - К.: Основи, 1996. - 269 с.
5. Кимелев Ю.А. Философия религии: Систематический очерк. М., 1998. 424 с.
6. Мюррей М., Рей М. Введение в философию религии/ Майкл Мюррей, Майкл Рей/Пер. с англ. Алексея Васильева. – М.: Библиейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 410 с.
7. Философия религии : учебник для академического бакалавриата / М. М. Шахнович [и др.] ; под ред. М. М. Шахнович. — М. : ИздательствоЮрайт, 2017. — 273 с.
8. Яблоков И.Н. Основы теоретического религиоведения. М., 1994 224 с.

Додаткова

9. Релігієзнавчий словник. / Під ред. Колодного А., Лобовика Б. — К.: Четвертахвиля, 1996.
10. . Єленський В. Є. Релігія після комунізму. Релігійно-соціальні зміни в процесі трансформацій центрально – і східноєвропейських суспільств: фокус на Україні – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2002. – 419 с.
11. Иллюстрированная энциклопедия буддизма /авт.-сост. Е. Авадяева. – М.: Эксмо, 2009. – 576 с.
12. История религии: Учеб. пособие / Под ред. А. Н. Типсиной. — СПб., 1997.
13. Історія релігії в Україні: В 10 т. / Редкол.: А. М. Колодний (голова) та ін. — К., 1996.-2002.
14. Калінін Ю. А; Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство. — 4-е вид., доп. — К., 1998.
15. Классики мирового религиоведения: Антология. — М., 1996.
16. Кудрявцев В. В.Лекции по истории религии и свободомыслия. — Минск, 1997.
17. Лубський В. І. Релігієзнавство: Навч. посібник. — К., 1997.
18. Основы религиоведения: Навч. посібник для вузів / О. Тарасова, О. Петуніна, А. Голозубов та ін. — Х., 2000.
19. Релігієзнавство: Підручник / За ред. В. І. Лубського, В. І. Теремка. — К. -2000.
20. Релігієзнавство: Підручник / Є. К. Дулуман, М. М. Закович, М. Ф. Рибачук та ін; За ред. М. М. Заковича. — К., 2000.
21. Сумерки богов. / Сост. и общ. ред.. А.А. Яковлева: Перевод. – М.: Политиздат, 1989
22. Гончаренко В., Черепанова Н. Мусульманський фундаменталізм – новий фактор світової політики. // Людина і світ, №3, 2002. – С. 55-58.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

	1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua 2. Освітній дискурс: збірник наукових праць http://www.journal-discourse.com/uk/ 3. Релігійно-інформаційна служба України http://www.risu.org.ua 4. Офіційний сайт Української Православної Церкви 5. www.pravoslavie.org.ua 6. http://ru.wikipedia.org 7. http://cyberleninka.ru/article/c/filosofiya 8. http://filosof.historic.ru/
Політика дисципліни та оцінювання	Студент має право: - вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад предмету, змісту першоджерел; - вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять; - відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку; - отримати індивідуальні консультації у викладача. Студент зобов'язаний: - відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин; - брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача; - виконати індивідуальне завдання - самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається. - набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів. Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо). Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і

	доповненнями від 23.12.2020 https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво. Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.																												
Навчальні методи та техніки, які будуть використуватися під час викладання курсу	Словесний (пояснення, розповідь, лекція, дискусія); наочний (ілюстрації, демонстрації); робота з книгою (читання, конспектування, вивчення, реферування, цитування, виклад, складання плану); відео-методи (перегляд); практичний. Робота в бібліотеці та з науковими інтернет-джерелами. Підготовка презентацій, індивідуальних навчально-дослідних завдань. Аналіз відео-метаріалів. Робота в системі Zoom та GoogleClassroom.																												
Оцінювання	Шкала оцінювання <table border="1" data-bbox="544 972 1385 1480"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка за шкалою ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>83 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>75 – 82</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>68 – 74</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>60 – 67</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>35 – 59</td> <td>Fx</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0 – 34</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	83 – 89	B	добре	75 – 82	C	68 – 74	D	задовільно	60 – 67	E	35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку																										
90 – 100	A	відмінно	зараховано																										
83 – 89	B	добре																											
75 – 82	C																												
68 – 74	D	задовільно																											
60 – 67	E																												
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										